

LJUBO BABIĆ

(1890—1974)

Akademik Ljubo Babić rođen je 14. VI 1890. godine u Jastrebarskom, starom gradskom naselju smještenom podno istočnih izdanaka Plješevičkog gorja. Ljepota okolne plastike terena, bogat kolorit bujne vegetacije i pleneristička atmosfera rodnoga krajolika kao da su predestinirali vizuelno maštanje i slikarsko kreiranje na budućem stvaralačkom životnom putu umjetnika Ljube Babića. Opredijelivši se već u mladosti za slikarski poziv polazi na studij u tadašnja umjetnička žarišta Evrope, ponajprije u München, a potom u Paris, gdje počinje njemu svojstvenim žarom i talentom proučavati impulzivna kretanja na području slikarskih previranja i sukobljavanja koja se pojavljuju u evropskoj umjetnosti početkom našega stoljeća. Ocijenivši raznolika shvaćanja i često potpuno suprotne kreativne pristupe koji se na području tadašnjeg slikarskog stvaranja pojavljuju na evropskoj likovnoj pozornici, Ljubo Babić kreće svojim putem, stvara svoj vlastiti slikarski prosede, određuje putove svog ličnog istraživanja harmonije i kontrapunkta u jedinstvenoj slikarskoj kreaciji.

Slikarski opus Ljube Babića autentičan je dokument umjetničke ličnosti izuzetnog formata. Prikazi pojedinih motiva iz njegova zavičaja predstavljaju istančano vibriranje njegova sentimenta, dubinu slikarskog prodiranja i poniranja u fizionomiju pejzaža i profinjeno valoriziranje kolorističke harmonije. Njegov slikarski interes obuhvaća motive od lirski intoniranih krajolika njegova voljenog Hrvatskog zagorja preko epskih širina prikaza morske pučine pa do dramatskih kontrasta krševitih stijena surog Velebita. No u sferi našeg pejzažnog slikarstva jedan poseban ciklus Babićeva opusa ostat će izuzetan i nenadmašen — to je ciklus njegovih eteričnih prikaza španjolskih pejzaža, to su gojinsko krvave vizije andaluzijskih i kastiljskih prostranstava. U tim vizijama on je napustio jednostavnost realnog i pružio umjetnički sublimat naslućenoga.

Posebno poglavlje u opusu Ljube Babića predstavljaju brojni portreti u kojima je pružio snagom izvanrednog zapažanja psihološku individu-

alnost pojedinog modela. Isto se tako posebno ističu u njegovom slikarstvu teme s jakom notom humanističkog, socijalnog, dramatskog kao i tragičnog sadržaja, što izvire iz neobične osjećajnosti i suptilne sjete samoga autora. Ljubo Babić uvijek ispituje, uvijek istražuje, uvijek eksperimentira, što se naročito očituje u njegovim studijama, a posebno u njegovim crtežima i majstorskim krokijima.

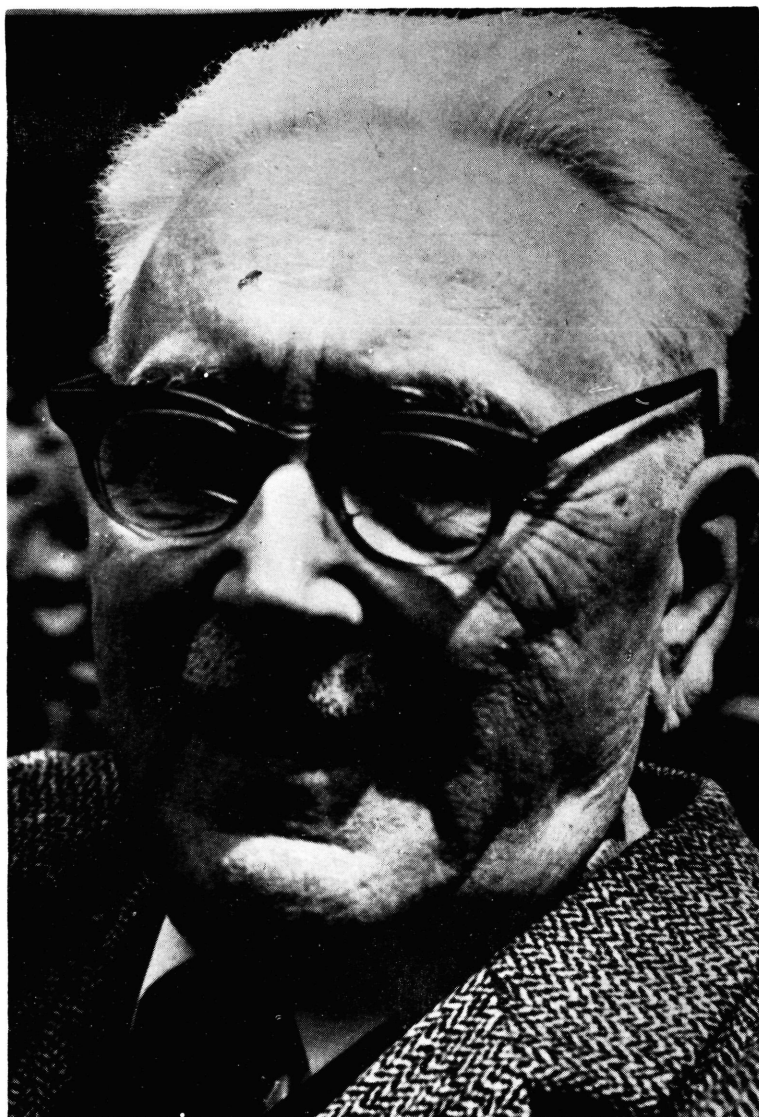
Svoje veliko iskustvo i svoj umjetnički nerv Ljubo Babić već veoma rano očituje u svom pedagoškom radu koji započinje nakon povratka sa studija a završava kao profesor na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Generacije naših umjetnika prošle su kroz njegovu školu i na taj su način upoznale sve istinske detalje slikarskog stvaranja i umijeća.

Djela Ljube Babića izlagana su kako kod nas tako i u svim značajnim umjetničkim i kulturnim serdištima Evrope, pa i preko njenih granica. Njegovo umjetničko djelo sastavni je dio naše likovne umjetnosti, ono je ušlo u antologijski sastav našega slikarstva, ono predstavlja sastavni dio naše likovne kulture.

Poseban dio umjetničkog djelovanja Ljube Babića vezan je uz život našega kazališta. Zvuk, riječ ili pokret kojima se tumači sadržaj zbivanja pojedinog opernog, dramskog ili baletnog djela nastaje na podiju scene u čarobnom ambijentu realističke ili stilizirane vizije određene prostorne inscenacije. Taj magični svijet teatarskih scenskih kompozicija kreirao je Ljubo Babić decenijama i time formirao mnogobrojne vizuelne okvire odvijanja kazališnih prikaza od klasičnih tragedija do suvremenih psihološko-socijalnih drama, odnosno velikih opernih ili baletnih predstava. Scenografski rad Ljube Babića uvrštava ga među rijetke autoritete u toj grani likovnog stvaralaštva te mu u našem kazališnom životu osigurava počasno mjesto.

Širinu odnosa Ljube Babića prema likovnoj umjetnosti dokazuje i činjenica da je on kao umjetnik kreator temeljito proučavao povijesni razvoj umjetnosti. Posebno je taj razvoj studirao i analizirao, te je kao slikar mogao dublje i značajnije prodrijeti u suptilne determinante likovnog stvaranja. Svoja proučavanja objavio je u više knjiga s temama iz područja povijesti slikarstva. Posebnu vrijednost predstavlja njegova studija novijeg razvoja hrvatskog slikarstva, u kojoj su mnogi elementi toga razvoja, mnogobrojne valorizacije i povijesne činjenice po prvi puta objavljene. Njegovi prikazi razvitka talijanskog, francuskog i naročito španjolskog slikarstva predstavljaju jedinstvenu sintezu bogate erudicije i suvremenog vrednovanja briljantnih ostvarenja evropskog slikarstva. Samo umjetnik njegova dometa i potpunog poznavanja povijesnih zbivanja i stvaralačkog procesa mogao je takovom sugestivnošću prikazati ostvarenja »Zlatnog doba« evropskog slikarstva.

Javna predavanja što ih je akademik Ljubo Babić držao u toku mnogih desetljeća predstavljala su poseban kulturni događaj. Jasnoću iznošenja pojedinih misli i sudova, podataka i ocjena povezao je s ljepotom govorničkog izlaganja i strastvenom sugestivnošću svog osobnog nastupa. Njegovi govori iznosili su na scenu istinsko zbivanje, stvarne pojave i impresivne dojmove sjedinjene u zaobljeni doživljaj koji ostavlja nepro-

Ljubo Babić

lazan trag u dramatskom kretanju životnog zbivanja. Stoga su često njegova izlaganja završavala velikim hamletovskim ili faustovskim pitanjem, nerješivom dilemom ili timbrom tuge u pratnji vječite pojave životnog mola.

Akademik Ljubo Babić razvio je osim toga bogatu i svestranu djelatnost u okviru rada u Jugoslavenskoj akademiji. Velikom energijom on je obnovio, uredio i prezentirao izložbene prostore Strossmayerove galerije i definirao novu postavu njenih eksponata. Isto tako on je uredio prostore i postavio sintetički pregled djela hrvatskog slikarstva XIX. i XX. stoljeća u Modernoj galeriji. Njegova publicistička aktivnost obuhvatila je konačno i urednički trud oko izdavanja *Bulletina za likovne umjetnosti* što ga objelodanjuje Razred za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije. Upravo ovaj rad bio mu je neobično drag i posljednji napori njegova bogatog i plodonosnog javnog djelovanja bili su povezani uz brigu oko izdanja spomenute edicije.

Akademik Ljubo Babić velika je ličnost naše likovne umjetnosti, on je značajna figura hrvatske kulture. Preko pola stoljeća on se kretao u žarištu umjetničkih i kulturnih zbivanja Hrvatske kao inicijator i stvaralac, umjetnik i kritičar, pedagog i publicist, scenograf i kroničar. Povezan sa Zagrebačkim salonom i pojedinim grupacijama umjetnika on djeluje stvaralački živo, sugestivno, temperamentno i impresivno. Rijetkom širinom svoga duha, snagom stvaralačkog nerva, istaknutim domtom kulturnog djelovanja i snagom umjetničkog izražavanja akademik Ljubo Babić ostvario si je na području naše kulture i umjetnosti, kako reče pjesnik, spomenik trajniji od mjedi.

Andre Mohorovičić